

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 527/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Hlavná 11, Trnava, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. TO-5C/3/2021 z 19. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.
2. Rozhodnutím okresného súdu bola žalovanej priznaná voči sťažovateľke (ako žalobkyni) náhrada trov prvostupňového a odvolacieho konania, a to 5 253,01 eur. O sťažnosti sťažovateľky rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že jej sťažnosť zamietol.
3. Sťažovateľka namieta nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a to vo vzťahu k účelnosti troch podaní žalovanej. Uvádza, že v prípade písomného podania z 9. novembra 2021 jej toto vyjadrenie nikdy nebolo doručené, pričom, ak by bolo podaním účelným, tak by jej doručené bolo. Vo vzťahu k ďalším dvom úkonom právnej služby (podanie z 10. mája 2022 a 23. augusta 2022) sťažovateľka poukazuje na to, že účelnosť týchto úkonov nebola riadne zdôvodnená. Podľa jej názoru v týchto podaniach neboli uvedené nové skutočnosti, ale išlo len o parafrázovanie záverov súdu prvej inštancie.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou argumentácie sťažovateľky je jej tvrdenie, že vyšší súdny úradník v prvostupňovom rozhodnutí neuviedol, prečo považuje (aj) tri namietané úkony za dôvodné a účelné. Sťažnostný súd mal tejto jej argumentácii prisvedčiť, a nie odôvodnenie doplniť za vyššieho súdneho úradníka. Preto považuje napadnuté uznesenie za nepreskúmateľné.

5. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania ako o integrálnej súčasti súdneho konania je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť.

6. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, I. ÚS 630/2017, II. ÚS 495/2018, II. ÚS 255/2023).

7. Z tohto pohľadu je potrebné zdôrazniť to, čo je účelom samotného práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia – účastník konania má z rozhodnutia zistiť dôvody, pre ktoré súd rozhodol tak, ako rozhodol. Podľa názoru ústavného súdu nemožno v okolnostiach posudzovanej veci konštatovať, že by toto právo sťažovateľky bolo porušené. Sťažovateľka totiž v skutočnosti nenamieta to, že by jej nebola daná odpoveď na otázku, prečo boli tri podania vyhodnotené ako dôvodné – poukazuje na to, že jej túto odpoveď nedal vyšší súdny úradník a odpoveď jej namiesto neho nemal dať sťažnostný súd, ale mal rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka zrušiť.

8. Tejto argumentácii sťažovateľky ale nemožno prisvedčiť. V prvom rade je potrebné poukázať na to, že trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba v celkom výnimočných situáciách, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako vynaložené účelne (pozri napríklad II. ÚS 397/2024). Ak teda vyšší súdny úradník „iba“ skonštatoval, že považuje konkrétne úkony právnej služby za účelné, potom nepostupoval zjavne nesprávne.

9. V druhom rade (a to je podstatnejšie v tejto veci) je potrebné poukázať na to, že spravodlivosť konania je potrebné posudzovať vo vzťahu ku konaniu ako celku. Ak aj sťažovateľke nebolo jasné, z akého dôvodu išlo o účelne vynaložené trovy konania, potom mala možnosť podať proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť (čo aj zjavne urobila). Sťažnostný súd jej v napadnutom uznesení vyčerpávajúcim, veľmi logickým spôsobom vysvetlil, z akého dôvodu boli namietané úkony právnej služby dôvodné. Poukázal na to, že v jednom prípade išlo o dupliku a v ďalších dvoch prípadoch o vyjadrenia k podaniam sťažovateľky – vždy o podania doručené

na základe výzvy súdu, ktorými si žalovaná riadne uplatňovala svoje procesné práva. Nemožno teda konštatovať, že by sa sťažovateľka nedozvedela, z akého dôvodu boli trovky konania priznané, a ako už ústavný súd uviedol, to napokon sťažovateľka ani netvrdí.

10. Okresný súd sa zaoberal uplatnenými argumentmi sťažovateľky, poskytol jej primeranú odpoveď, z ktorej zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré považoval sťažovateľkou uvedené argumenty za nedôvodné. Ústavnú sťažnosť preto ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

11. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu